

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Der har i forbindelse med flere råstofprojekter været betydelig debat omkring borgerinddragelse og hvad god borgerinddragelse er, samt hvornår der er tale om tilstrækkelig og reel borgerinddragelse.

Med dette forslag ønsker Naalakkersuisut yderligere at fastsætte rammer i råstofloven for tidlig involvering af offentligheden samt rammer for afholdelsen af offentlig høring i forbindelse med råstofprojekter for derved at gøre det tydeligere for borgerne, hvor og hvornår de vil have mulighed for at give udtryk for deres holdning til et projekt. Det er hensigten, at vedtagelsen af dette forslag skal skabe større klarhed om høringsforløbet, og at forslaget dermed vil fremme arbejdet med og afholdelsen af høringer for de offentlige myndigheder, projektselskaberne og borgerne.

I Grønland har ønsket været, at såvel miljømæssige forhold som samfundsmæssig bæredygtighed ved råstofprojekter skulle belyses og vurderes grundigt, hvorfor det af råstofloven fremgår, at miljømæssige forhold og samfundsmæssig bæredygtighed af et råstofprojekt vurderes i selvstændige redegørelser. Der er i den forbindelse udarbejdet vejledninger for udfærdigelsen af begge redegørelser. (Retningslinjer for den samfundsmæssige bæredygtighed, Råstofdirektoratet 2009 og BMP Guidelines for preparing an Environmental Impact Assessment (EIA), Report for Mineral Exploitation in Greenland, 2011)

I henhold til retningslinjerne skal redegørelsen for Vurdering af Virkninger på Miljøet (VVM) og redegørelsen for Vurdering af den Samfundsmæssige bæredygtighed (VSB) sikre, at råstofselskabers projektforslag er baseret på lokal miljø- og samfundsmæssig indsigt og forståelse for det samfund, de ønsker at udvikle deres råstofprojekt i. Det skal af disse redegørelser fremgå, hvilke konsekvenser et råstofprojekt forventes at få på lokalt og nationalt niveau.

Af vejledningerne til redegørelserne fremgår det tillige, at råstofselskaber skal sikre involvering af relevante interessenter gennem direkte dialog og ved afholdelse af informationsmøder med videre. Ydermere kan råstofselskabet i henhold til råstofloven blive bedt om at udfærdige særlige rapporter, som for eksempel studier over brugen af lokalområder (*land use studier*)

De to redegørelser og eventuelle bilag og andre relevante rapporter, der er udarbejdet i den forbindelse, indgår som en del af det materiale, der lægges op til Naalakkersuisut for beslutning i forbindelse med ansøgning om udnyttelsestilladelse. De to redegørelser skal inden da have været i offentlig høring. Praksis har gennem de seneste år været, at redegørelserne er i offentlig høring i mindst 8 uger. I høringsperioden har borgere, organisationer og myndigheder mulighed for skriftligt at tilkendegive deres forventninger, bekymringer, kommentarer, ideer og forslag. Råstofselkabet skal på baggrund af høringsvar udfærdige en hvidbog, hvor selkabet adresserer alle høringsvar og oplyser, i hvilken udstrækning det har medført ændringer i råstofselkabets VVM og VSB. VVM, VSB, høringsvar, referater fra offentlige høringsmøder og hvidbogen samt eventuelle andre relevante rapporter lægges ud på www.naalakkersuisut.gl på grønlandsk og eventuelt dansk og engelsk.

Med forslaget er det Naalakkersuisuts ønske, at gældende praksis indskrives i selve råstofloven, og at det derved tydeliggøres, hvordan borgere og andre interessenter inddrages, således at offentligheden får mulighed for at kommentere og medvirke til råstofprojektets udvikling.

Forslaget er udformet med inspiration fra lovgivning og praksis fra Danmark og den canadiske provins Newfoundland og Labrador. Forslaget vil synliggøre, at borgerne sikres større indflydelse på konkrete råstofprojekters planlægning fra den tidligste fase i projektet ved at indføre afholdelse af en forhøring, hvor en tidlig projektbeskrivelse lægges ud til kommentering med henblik på indsamling af ideer og forslag til ændringer.

I Danmark er det Planloven og VVM-bekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1510 af 15. december 2010), der foreskriver rammer og krav til VVM-redegørelser. Af VVM-bekendtgørelsen fremgår det, hvornår et projekt skal anmeldes med henblik på at få fastlagt rammerne og indhold for VVM. I den forbindelse skal der udarbejdes et projektudkast (som også kaldes debatoplæg eller ideudkast), som skal i høring hos andre relevante myndigheder i den indledende fase. Offentligheden, i form af organisationer og f.eks. lokalafdelinger af Danmarks Naturfredningsforening og andre organisationer med særligt kendskab til de lokale forhold, kan inddrages i høringen, ligesom den brede offentlighed kan inddrages. Høringsparter kan bidrage med skriftlige kommentarer, ideer og ændringsforslag for alternative løsninger samt oplyse om, at der er yderligere forhold, der bør undersøges. Dette kan sidestilles med en forhøring. En forhøring varer ofte 4-6 uger. Loven stiller ingen krav om individuel høring udover berørte myndigheder.

Den senere offentlige høringsproces for selve VVM'en vil selv ved meget store projekter have en varighed af 8 uger, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Høringen vedrørende Femernforbindelsen mellem Danmark og Tyskland, der er Danmarks hidtil dyreste VVM (til ca. en halv milliard DDK), varede fra 28. juni 2013 til 20. september 2013. VVM-høringen varede således i 12 uger, hvoraf 4 uger var i juli. I praksis forlænger myndighederne i nogle

tilfælde høringsperioden, således at juli (ferieperioden) fratrækkes. Et andet eksempel er Naturgenopretningsprojekt i Ll. Vildmose, som har haft VVM i høring 25. april 2013 til 21. juni 2013, dvs. også i 8 uger.

I Canada udfærdiges der kun en vurdering af virkning på miljøet (VVM). De samfundsmæssige, sociale, kulturelle og sundhedsmæssige forhold med videre er i Canada indeholdt og behandlet som en del af selve VVM'en.

Det føderale niveau i Canada foreskriver rammerne for VVM, og det er så op til de enkelte provinser at udfærdige egen lovgivning. Rammerne for VVM-redegørelser i Newfoundland og Labrador provinsen fastsættes i provinsens miljølovgivning (Environmental Protection Act –Chapter E-14.2 - An Act Respecting Environmental Protection). Loven har en sektion der udelukkende adresserer, hvorledes miljøvurderinger skal gennemføres for alle VVM pligtige projekter og ikke kun for råstofprojekter. Lovgivning i Newfoundland og Labrador provinsen i Canada foreskriver, at et råstofselskab meget tidligt i *projektplanlægningen* skal indgå i en tæt dialog med offentligheden og særligt med direkte berørte borgere. Råstofselskaber skal registrere sig hos myndigheden, inden selskabet kan udarbejde en miljøvurdering for dets kommende råstofprojekt. I forbindelse med denne registrering skal selskabet udarbejde en kort projektbeskrivelse, der også påpeger projektets forventede konsekvenser og effekt på miljøet, på socio-økonomiske forhold og sundhedsaspekter. Dette dokument gøres offentligt tilgængeligt, og offentligheden har 35 dage til skriftligt at kommentere på projektoplægget. På baggrund af høringssvarene udfærdiger den ansvarlige myndighed en vejledning for den videre udfærdigelse af miljøvurderingen. Den endelige miljøvurdering (VVM-redegørelsen) sendes i offentlig høring og offentligheden har 50 dage til skriftligt at kommentere den. Relevante supplerende rapporter som råstofselskabet er blevet pålagt at udfærdige lægges ud til offentlig høring i 35 dage for skriftlige kommentarer. Der er udviklet en *Guide to Environmental Assessment – A Guide to the Process*.

I Grønland er de socio-økonomiske aspekter trukket ud af VVM'en. Råstofselskaber skal både udfærdige en VVM og en selvstændig Vurdering af den Samfundsmæssige Bæredygtighed (VSB), hvor de socio-økonomiske aspekter behandles særskilt. Råstofselskaber skal som indledning til deres VVM og VSB gennemføre en scoping som første led i deres udfærdigelse af VVM og VSB. Denne tidlige scoping indebærer en tidlig involvering af dele af offentligheden.

Forslaget her har til formål, at sikre, at offentlighedens inddragelse styrkes yderligere ved, at råstofselskaber udarbejder en tidlig projektbeskrivelse/debatoplæg i idefasen, som offentliggøres i den indledende fase gennem en forhøring. Et råstofselskab vil i forbindelse med den scoping, som råstofselskabet allerede i henhold til retningslinjerne for redegørelserne er forpligtiget til at gennemføre, have et projektudkast for at kunne indlede dialog med interessenter

og berørte borgere. Med dette forslag vil projektudkastet også kunne præsenteres for den bredere offentlighed for skriftlig kommentering tidligere i forløbet i form af en forhøring. Forhøring kan have en offentlig høringsperiode på 35 dage.

I forhold til forslagets bestemmelser om høringsperioder og annoncering af høring og borgermøder er bestemmelserne i forslaget udformet på baggrund af bestemmelser fra dansk lovgivning og den canadiske provins Newfoundland og Labrador's lovgivning og vil hermed imødekomme interessenternes ønske for større gennemsigtighed i forbindelse med høringsprocessen.

2. Hovedpunkter i forslaget

Forslaget fastlægger hvilke dokumenter, der skal sendes i offentlig høring og længden af høringsperioden. Der er ved fastsættelsen af høringsperiodens længde søgt inspiration fra blandt andet Danmark, hvor det fremgår, at en høringsperiode på 8 uger er helt sædvanlig også i forbindelse med omfattende projekter med stor betydning og indvirkning på samfundet. For eksempel var VVM for udvidelse af Ålborg Portland i offentlig høring 14. juni 2012 til 9. august 2012.

De hovedtemaer, som vurderes at have størst samfundsmæssig interesse i forbindelse med råstofprojekter i Grønland, er miljøforhold og økonomiske, sociale og sundhedsmæssige forhold, hvorfor det er de to redegørelser Vurdering for Virkninger på Miljøet (VVM) og Vurdering af den Samfundsmæssige Bæredygtighed (VSB), som skal i offentlig høring for kommentering. Andre rapporter, dokumenter med videre, som indgår i råstofselskabets ansøgningsmateriale, såsom geologiske beskrivelser, tekniske udredninger og udviklede økonomiske problemstillinger, vurderes at være meget tekniske og uden generel samfundsmæssig almen interesse.

Forslaget fastsætter derudover de kriterier, som skal anvendes, når det besluttes hvilke byer og bygder, der skal afholdes høring i. Hensigten med bestemmelsen er at sikre, at de byer og bygder, der særligt bliver berørt, også får en særlig mulighed for at komme i dialog med projektselskabet og myndighederne, inden der træffes afgørelse om, hvorvidt projektet skal have en udnyttelsestilladelse og for at sikre, at der er mulighed for at imødekomme eventuelle bekymringer fra lokal befolkningen i størst muligt omfang.

For at sikre, at borgerne har mulighed for at forberede sig til møderne, vil der være et 14 dages varsel, og indkaldelsen skal annonceres således, at det vil være almindelig offentligt kendt, at der afholdes høringsmøder, og hvor de afholdes.

Forslaget indeholder også et ønske om oprettelsen af en fond. Baggrunden for forslag om oprettelse af en fond er, at der har været et ønske fra forskellige interesseorganisationer herom.

Derudover er fonden i god linje med Naalakkersuisuts politik om styrkelse af borgerinddragelse. Fonden er med til at understøtte berørte borgeres og den brede offentligheds mulighed for at få belyst nogle problemstillinger, som ikke nødvendigvis allerede er belyst. Initiativet styrker derfor borgernes muligheder for aktiv deltagelse i den offentlige høringsproces.

Forslaget gælder for såvel olie- og gasprojekter som for mineprojekter, der i henhold til råstofloven er pligtige til at gennemføre en Vurdering af Virkninger på Miljøet (VVM) og Vurdering af den Samfundsmæssige Bæredygtighed (VSB).

Forslagets bygger på gældende grønlandske retningslinjer og praksis på området, som nu indføres i selve råstofloven. Introduktionen af en forhøring og en deltagelsesfond skal yderligere styrke høringsprocessen. Med forslaget vil det fremover af råstofloven fremgå tydeligt, hvorledes høringsproces og borgerdeltagelse ønskes gennemført. Med forslaget vil det ikke kun være i praksis, men også af grønlandsk lovgivning fremgå, at høringsprocessen i forbindelse med udviklingen af råstofprojekter i Grønland ligger tæt op ad lovgivning i andre lande, som vi normalt sammenligner os med.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Udover de midler, der afsættes på finansloven, forventes forslaget ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet, da der ikke er tale om nye krav, men en fastsættelse af rammer for forpligtelser, som allerede påhviler projektselskaberne igennem langvarig og fast praksis.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for miljøet, naturen eller folkesundheden.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget forventes at give borgerne større klarhed i forhold til høringsprocessen, men vurderes ikke at have negative, økonomiske eller administrative konsekvenser for borgerne. Borgerne vil med penge fra fonden kunne foretage undersøgelser eller få udarbejdet redegørelser, som de måske ikke ellers ville have økonomisk mulighed for.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget påvirker ikke forholdet til Rigsfællesskabet og medvirker ikke til øget selvstyre.

8. Høring af myndigheder og organisationer

Forslaget har i perioden 9. december 2013- 22. januar 2014 været i høring hos følgende: Formandens Departement, Departementet for Miljø og Natur, Departementet for Finans og Indenrigsanliggender, Departementet for Sundhed og Infrastruktur, Grønlands Arbejdsgiverforening, NUSUKA, S.I.K., KANUKOKA, Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq, Qeqqata Kommunia, Qaasuitsup Kommunia, Nunaoil A/S, NunaMinerals, Transparency Greenland, AvataQ - Grønlands Natur og Miljøforening, Foreningen af 16. August, KNAPK, ICC Greenland, Nuuk Fjordens Venner, Rigsombudsmanden i Grønland, Miljøministeriet, Klima- og Energiministeriet og Greenland Oil Industry Association (GOIA), Grønlands Naturinstitut, DCE og Foreningen Timmiaq (fugleforening).

Forslaget har desuden været i offentlig høring på Selvstyrets høringsportal.

Der er modtaget høringssvar fra følgende: Departementet for Miljø og Natur, Departementet for Finanser og Indenrigsanliggender, Departementet for Sundhed, KANUKOKA, Kommuneqarfik Sermersooq, GA, WWF, Transparency International Greenland, Naturstyrelsen.

I det følgende behandles høringssvarene og de forslag til ændringer, der er indkommet under høringen. Det bemærkes, at høringssvarene, som er anført i kursiv, kun er gengivet i hovedtræk på baggrund af en foretaget væsentlighedsvurdering.

Alle høringssvar er i deres helhed medsendt til det behandlende udvalg i Inatsisartut.

Departementet for Miljø og Natur bemærker, at der bør være gennemsigtighed når der laves en bekendtgørelse om fonden.

Bemærkningen er noteret.

Departementet for Miljø og Natur foreslår et tidligere ikrafttrædelsestidspunkt for at undgå en situation i perioden mellem vedtagelse og ikrafttræden, hvor der bl.a. ikke stilles forhøringer i udsigt på udarbejdelse af VVM og VSB.

Under hensyn til at perioden må antages at blive kort, og da de sidste samlinger er blevet forlænget, er forslaget ikke fulgt.

Departementet for Miljø og Natur foreslår, at § 49, stk. 2, udgår, da KVUG er nedlagt, og da der ikke umiddelbart kan peges på nogen instans, der kan eller bør træde i stedet for den rolle, KVUG skal indtage efter § 49, stk. 2.

Forslaget er fulgt.

Overordnet bemærker Departementet for Finanser og Indenrigsanliggender, at det bør specificeres, hvordan fonden i § 95a skal finansieres og administreres.

Derudover bemærker Departementet for Finanser og Indenrigsanliggender, at der i forslaget er lagt op til, at midlerne til en fond er fastsat af Naalakkersuisut, men at det må være mere korrekt, at der står, at beløbet er fastsat af Inatsisartut. Det er Inatsisartut – ikke Naalakkersuisut – der kan bestemme beløbet via finansloven. Departementet for Finanser og Indenrigsanliggender opfordrer til, at det kan specificeres, om det skal være muligt at tilføre eksterne midler andre steder fra til den foreslåede fond.

Beløbet skal afsættes på finansloven. Naalakkersuisut kan i forbindelse med fastsættelsen af bestemmelser om fonden også fastsætte bestemmelser om hvordan beløbet, der bør afsættes på finansloven skal beregnes.

For at undgå interessekonflikter bør midlerne i fonden ikke komme fra andre.

Departementet for Finanser og Indenrigsanliggender bemærker, at med den foreslåede fondsmålsætning bør fondens virke holdes i armslængde fra råstofvirksomhedsinteresser.

Da fondens opgave er at fremme interessenters og borgeres deltagelse i høringsprocessen, skulle det ikke være nødvendigt. Såfremt Komiteens medlemmer findes udenfor centraladministrationen i selvstyret skulle armslængde princippet være opretholdt selvom medlemmerne udpeges af Naalakkersuisut.

Departementet for Finanser og Indenrigsanliggender anfører, at der ikke står noget om de forventede omkostninger til fondens bestyrelse og administration, og at dette er uheldigt.

Det fremgår at forslaget, at Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om fonden. I den forbindelse vil det naturligvis indgå i overvejelserne, at fondens midler ikke skal ”ædes op af” eventuelle omkostning til bestyrelse og administration.

Størrelsen på fonden forventes at komme til at afhænge af hvilke projekter, der vil indgive en ansøgning i det indeværende år. Beløbet til høring for det enkelte projekt forventes at komme til at afhænge af projektets størrelse og kompleksitet. Beløbet vurderes således individuelt. På årsbasis vil det måske være 250.000 DKK – 2-3 mill. DKK afhængig af antallet af projekter og størrelsen af dem.

Departementet for Sundhed ønsker, at der i § 87, stk. 1, tilføjes ”folkesundhed” efter ”væsentlig indvirkning på miljøet” for at råstofloven afspejler alle problemfelter, hvor et projekt kan have eller få væsentlig indvirken.

Forslaget er ikke medtaget, da en sådan ændring vil kræve en konsekvent gennemførelse i hele råstoflovgivningen. Dette vil være meget omfattende.

KANUKOKA bifalder, at der forud for udarbejdelsen af VVM og VSB udsendes en projektbeskrivelse i høring.

KANUKOKA bemærker, at lovforslaget blot lovfæster den eksisterende praksis og form, som gentagne gange er blevet stærkt kriseret.

Det er rigtigt, at lovforslaget lovfæster eksisterende praksis i forbindelse med afholdelse af offentlige høringsmøder i selve den officielle høringsperiode for VVM og VSB, så som at høringsperioden er 8 uger, at møderne ledes af en mødeleder og der tages referat af møderne, som lægges ud på naalakkersuisuts høringsportal.

KANUKOKA anfører videre, at forslaget ikke udstikker rammer for, hvordan input fra høringsprocessen skal indarbejdes i den videre proces, ligesom der ikke stilles nogen former for krav til at borgerne høres i forbindelse med udformningen af selve projektet, og at der bør tilføjes bestemmelser om, hvordan de indkomne kommentarer og forslag skal indarbejdes i den videre proces.

Kommentarer, input og ideer indsendt som hørings svar til en forhøring er med til at danne baggrund for det kommissorium (Terms of Reference/ToR), der skal udarbejdes for Vurdering af Virkninger på Miljøet (VVM) og Vurdering af den Samfundsmæssige Bæredygtighed (VSB). En forhøring giver mulighed for, at offentligheden kan kommentere på et projekts design og udformning.

Forhøring er borgeres og interessenters mulighed for at indsende kommentarer, ideer og forslag til ændringer til det præsenterede projekt i den tidlige del af et projekts udvikling. Der er her mulighed for at påvirke projektets udformning og få indflydelse på valget af mulige løsninger, idet det endelige kommissorium (ToR) for VSB og VVM udfærdiges med baggrund i indkomne hørings svar, men det er også her, at interessenter og borgere kan komme med konkrete forslag og løsninger til selve projektets udformning – f.eks. om en vej eller en havn ligger bedst her eller der.

Projektselskabet har pligt til at svare på alle hørings svar og eventuelt ændre deres VVM og VSB, såfremt de indkomne hørings svar kræver ændringer, hvilket også giver borgere mulighed for at påvirke et konkret projekts udformning. Borgere har således fra forhøring til den endelige offentlige høring mulighed for at blive hørt og komme med input til et projekts udformning.

KANUKOKA bemærker, at selskabet skal udarbejde en "white paper", og at denne bør offentliggøres.

Hvidbogen er det dokument, som selskabet skal udfærdige, efter den offentlige høringsperiode er slut. Det er i hvidbogen, at råstof selskabet skal svare på såvel skriftlige hørings svar, der er indsendt til Råstofstyrelsen i den offentlige høringsperiode, såvel som hørings svar indkommet ved offentlige høringsmøder, og som er nedfældet i referaterne fra disse møder. Sel-

skabet skal, når der svares på de indkomne høringssvar, oplyse om høringssvarene har medført ændringer i VSB og VVM for projektet. Det er således ikke hensigten med forslaget, at referater og hvidbog er dokumenter, der er en del af det materiale, der er i offentlige høring. Det er derimod dokumenter, som er et resultat af indkomne høringssvar i den offentlige høringsperiode. Referater fra de offentlige høringssmøder skal betragtes som høringssvar og ikke som et regulært referat, der skal godkendes eller være genstand for indsigelser.

I forhold til § 87a bemærker KANUKOKA, at der bør være en oversigt over, hvem man forventer at inddrage i den kommende scoping-proces for VVM og VSB.

Forslaget er ikke imødekommet, da det er selskabets opgave at inddrage alle relevante parter.

I forhold til § 87b anfører KANUKOKA, at det klart bør fremgå, at høringsfristen fastlægges ud fra det tidspunkt hvor alt materiale er offentliggjort. Dvs. begge rapporter (VVM og VSB) incl. Alle underliggende tekniske bilag.

Bestemmelsen er klar, som den er formuleret. En del af god borgerinddragelse er at gøre relevant materiale tilgængeligt. Et krav om at alt skal lægges ud kan betyde, at det virkelige relevante materiale forsvinder i mængden.

KANUKOKA ønsker at "kan" ændres til "skal" i § 87b, stk. 3.

Forslaget er ikke fulgt, da det er et spørgsmål om at give Naalakkersuisut et ret til at udøve et nødvendigt skøn.

Kommuneqarfik Sermersooq finder det positivt, at der tages skridt mod at sikre en øget borgerinddragelse og bifalder, at der er indhentet sammenlignelige erfaringer fra bl.a. Canada og Danmark, men vil også benytte lejligheden til at gøre opmærksom på, at reel borgerinddragelse er en længere vedvarende proces.

Kommuneqarfik Sermersooq bemærker, at de omfangsrige rapporter VVM og VSB kan virke uoverskuelige, hvis man hurtigt vil danne sig et overblik over et projekt. Kommuneqarfik Sermersooq håber, at projektbeskrivelsen i § 87a kan afhjælpe dette behov.

Kommuneqarfik Sermersooq anfører, at det er afgørende for en troværdig høringsproces, at alle relevante dokumenter er tilgængelige, og at tidsfristen først fastlægges når alt relevant materiale er offentliggjort.

Kommuneqarfik Sermersooq ønsker at retningslinjerne for VVM og VSB vedrørende offentliggørelse af indkomne kommentarer og forslag skrives ind i forslaget.

Forslaget er fremsat for at sikre borgerinddragelse. Forslaget er noteret men ikke indarbejdet.

Afslutningsvis anfører Kommuneqarfik Sermersooq, at fonden bør være uafhængig og gennemsigtig med krav om offentliggørelse af resultater og konklusioner. Fondens skal yde øko-

nomisk støtte til NGO'er således, at det kan indhente uafhængig "second opinions". Kommuneqarfik Sermersooq formoder, at fonden ville skulle finansieres helt eller delvis via efterforskningselskaberne.

Fonden finansieres via finansloven og således ikke af selskaberne. Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om fonden og dens virke.

GA er generel tilfreds med, at den betydelige debat om borgerinddragelse i forbindelse med råstofprojekter sættes i rammer via lovændringen. GA mener, at reel inddragelse skaber grundlaget for størst mulig samfundsøkonomisk gevinst for landet.

GA anfører, at det er i den rigtige retning, at der med forslaget ønskes opnået større klarhed om høringsforløbet, og dermed giver mulighed for at gøre komplekse råstofprojekter mere tilgængelig for borgerne og virksomheder blandt andet via faste rammer og frister.

GA er også glad for at det bliver en mulighed at søge om midler i en fond, hvilket harmonerer med deres tidligere udtalelser.

I forhold at § 87a bemærker GA, at det ikke er klart, hvad projektbeskrivelsen skal indeholde.

Det forventes, at projektbeskrivelsen vil svare til det projektudkast, som et råstofselskab i forbindelse med den scoping, har lavet for at kunne indlede dialog med interessenter og berørte borgere. Forslaget betyder, at projektudkastet vil kunne præsenteres for den bredere offentlighed til skriftlig kommentering tidligere i forløbet i form af en forhøring.

Som det fremgår af forslaget, kan Naalakkersuisut fastsætte nærmere bestemmelser om dette.

Angående § 87b skriver GA at en høringsperiode på 8 uger, kan være for kort i nogen sammenhæng på grund af projekterne kompleksitet.

Høringsfristen svarer til den høringsfrist, der almindeligvis opereres med i Danmark.

GA bemærker, med henvisning til §§ 87 c og 87 d at det er godt, at der er særligt fokus på berørte byer og bygder i forbindelse med høringsprocesserne.

GA og Transparency International Greenland foreslår, at det bør fremgå af § 95a, at der skal oprettes en fond, og ikke at der kan oprettes en fond.

Naalakkersuisut er den administrative myndighed, og derfor bestemmer Naalakkersuisut selv om, der ønskes at oprette en fond. Det er et klart ønske for Naalakkersuisut at lave borgerinddragelse, og der er allerede afsat midler på finansloven til fonden.

Transparency International Greenland roser Naalakkersuisut for at have taget initiativ til at forbedre høringsprocesserne og udtrykker tilfredshed med henvisningerne i bemærkningerne til hvilke regelsæt fra andre lande, der er hentet inspiration fra.

Transparency International Greenland bemærker, at der dog er flere punkter, der må (gen)overvejes herunder, at lovforslaget alene omfatter råstoflovgivningen, men det burde være regler, der omfatter enhver aktivitet med væsentlige påvirkningsrisiko. Der burde således være en general lovgivning om høring.

Der har været en betydelig debat omkring borgerinddragelse i forbindelse med råstofaktiviteter. Derfor fremsættes forslaget til ændringen af råstofloven.

Transparency International Greenland anfører, at rationalet bag ikke at offentliggøre alle informationer er uklart og ikke i overensstemmelse med meroffentlighedsprincippet.

Der er ikke tale om at materialet ikke ønskes offentliggjort, men at en del af god borgerinddragelse er at gøre relevant materiale tilgængeligt. Et krav om at alt skal lægges ud kan betyde, at det virkelige relevante materiale forsvinder i mængden.

Transparency International Greenland udtrykker forundring over, at der ikke er hentet inspiration fra internationale konventioner og retningslinjer og anfører at modsat de internationale retningslinjer omhandler nærværende forslag primært høringsprocesser og ikke borgerinddragelse.

Borgerinddragelse er en del af høringsprocessen. Ved at lave en forhøring og en fond får borgerne bedre mulighed for at blive inddraget i projekterne. Derudover er der allerede i råstofloven i VSB og VVM vejledningerne krav om omfattende borgerinddragelse.

I forhold til § 87 a, stk. 2, mener Transparency International Greenland, at der burde stå "skal" og ikke "kan". Derudover er det uklart, hvad projektbeskrivelsen skal indeholde.

Forslaget er ikke fulgt, da det er et spørgsmål om at give Naalakkersuisut et ret til at udøve et nødvendigt skøn. Formålet med projektbeskrivelsen er, at selskabet oplister deres planer for projektet herunder infrastruktur, hvad det omhandler, hvor det skal foregå, hvem der bliver berørt osv.

Transparency International Greenland anbefaler, at der fastsættes en frist forud for offentliggørelsen af forhøringen, hvor der kan fremsendes ansøgninger til fonden.

Det anses ikke for hensigtsmæssigt, og det anses for unødvendigt, da behandlingen af ansøgningerne til fonden skal forsøges tilrettelagt så let som muligt.

Transparency International Greenland foreslår, at der bør stilles krav til hvordan høringsmøderne organiseres, deltagerniveauet og eventuelt, at en lav deltagelse vil medføre, at der skal ske genindkaldelse til høringsmøderne.

Forslaget om krav til antallet af deltagere må afvises. Der er et ønske om og en pligt til at gøre det muligt for folk, at blive oplyst om råstofprojekterne såfremt de ønsker det. Et råstofprojekts mulighed for at komme videre i processen kan og bør ikke afhænge af, hvorvidt folk i en by eller bygd ønsker at modtage den oplysning, som gøres tilgængelig for dem.

Transparency International Greenland finder det vigtigt, at borgernes spørgsmål og observationer bliver besvaret på møderne, eller at der gives skriftlige of offentliggjorte svar på disse.

Det sker allerede i dag i hvidbøgerne. Dette fremgår af VVM vejledningen.

WWF Verdensnaturfonden udtrykker opbakning til Naalakkersuisuts forslag om tidlig borgerinddragelse og forbedret offentlig høring.

WWF Verdensnaturfonden finder det overordentligt positivt, at der nu introduceres en forhøring forud for, at indholdet af VVM og VSB fastlægges. Hermed får borgere, organisationer og andre mulighed for at komme med forslag til, hvad der skal undersøges i de senere VVM og VSB redegørelser.

Denne tidligere inddragelse har været efterspurgt.

I forhold til høringsfristens længde på 8 uger bemærker WWF Verdensnaturfonden, at Grønlands Selvstyre skal være opmærksomme på, at det er en udfordring for både privarpersoner og mindre organisationer at finde tid og ressourcer til at gennemlæse det ofte omfattende og tekniske materiale.

Høringsfristen svarer til den høringsfrist, der almindeligvis opereres med i Danmark.

WWF Verdensnaturfonden bemærker, at det er Naalakkersuisut, der skal træffe beslutning om, hvilke lokalsamfund der særligt berøres af en aktivitet, og at der er risiko for, at man kommer til at fortolke det for snævert.

Det er et klart ønske for Naalakkersuisut at lave borgerinddragelse, men borgerinddragelsen skal også målrettes. Det er ikke muligt at opstille en liste med kriterier, som objektivt vil gøre det klart hvilke byer, bygder og lokalsamfund, der skal inddrages i særlig grad ved råstofprojekter. Man kommer således ikke udenom, at der skal foretages et skøn af udøvende myndighed.

WWF Verdensnaturfonden bemærker, at forslaget lægger op til, at interessenterne kan oplæse deres erklæringer om projektet og foreslår, at bestemmelsens formulering genovervejes således, at det afspejles, at der skal være en dialog med borgere og organisationer.

Bestemmelsen er omformuleret således, at det klart fremgår, at interessenterne ikke kun kan oplæse deres erklæringer, men at de naturligtvis også kan stille spørgsmål og indgå i en almindelig dialog.

WWF Verdensnaturfonden er positive overfor forslaget om, at der kan oprettes en fond, hvor der kan søges midler.

Naturstyrelsen havde ingen bemærkninger til forslaget.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§49, stk. 2)

KVUG er nedlagt, og da der ikke umiddelbart kan peges på nogen instans, der kan eller bør træde i stedet for den rolle, KVUG skal indtage efter § 49, stk. 2, udgår sidste punktum i § 49, stk. 2.

Til nr. 2 (kapitel 18 a)

Med forslaget indsættes kapitel 18a om forhøring og høring for at sikre borgerinddragelse og en bestemmelse om en fond, hvor der kan søges om midler til at afdække problemstillinger relateret til konkrete råstofprojekter, som sendes i høring.

Til stk. 2 (§ 87 a, stk. 1)

Anmeldelsen af projektet til Naalakkersuisut ved indsendelsen af projektbeskrivelsen/ideoplæg har til formål at igangsættes en proces, der skal sikre den brede offentligheds tidligere inddragelse i et råstofprojektets udvikling (idefasen). Anmeldelsen ved indsendelsen af projektbeskrivelsen er en ansøgers eller en rettighedshavers første skridt mod dialog med den brede offentlighed og har til formål at sikre en tidligere inddragelse af offentligheden. Forhøringen skal alene ske, såfremt projektet må antages at kunne få virkninger, der medfører, at der ved projektet skal udarbejdes en Vurdering af den Samfundsmæssige Bæredygtighed (VSB) og en Vurdering af Virkninger på Miljøet (VVM) i henhold til § 73 og § 76.

Til nr. 2 (§ 87 a, stk. 2)

Forhøring er offentlighedens første mulighed for at få indsigt og for at kunne fremføre forslag samt bekymringer i forhold til ansøgers eller rettighedshavers planer for udvikling af det præsenterede forslag til et kommende råstofprojekt. Høringsvar fra forhøring er vigtig, for at sikre, at offentligheden tidligt kan bidrage til projektets udformning, således at indsigelser eller bemærkninger til projektbeskrivelsen kan få indvirkning på det videre arbejde med at udvikle råstofprojektet.

Til nr. 2 (§ 87 a, stk. 3)

Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere bestemmelser og retningslinjer for indholdet af projektbeskrivelsen og processen for forhøring.

Til nr. 2 (§ 87 b, stk. 1)

Vurdering af den Samfundsmæssige Bæredygtighed (VSB) og Vurdering af Virkninger på Miljøet (VVM) er to vigtige redegørelser, som er en forudsætning for, at der kan gives udnyt-

telsestilladelse til et råstofprojekt. Redegørelserne skal belyse de forventelige samfundsmæssige og miljømæssige konsekvenser af ansøgers eller rettighedshavers projektforslag. Endvidere skal de to redegørelser reflektere berørte samfunds og borgeres bekymringer og indsigelser. De to redegørelser skal tilsammen bidrage til, at ansøgers eller rettighedshavers projekt udvikles på en miljømæssig forsvarlig og samfundsmæssigt ønskelig måde.

Til nr. 2 (§ 87 b, stk. 2)

Længden af høringsperioden på 8 uger er sædvanlig for høringsperioder i Danmark også ved meget store projekter. Bestemmelsen fastsætter også retningslinjer for forlængelse af fristen, såfremt den udløber på en dag, som ikke er en arbejdsdag.

Til nr. 2 (§ 87 b, stk. 3)

Bestemmelsen skal sikre en nødvendig fleksibilitet til at forlænge høringsperioden. Det kan for eksempel være nødvendigt i forbindelse med samlinger i Inatsisartut – herunder hvor Naalakkersuisoq ikke kan være bortrejst på grund af samling i Inatsisartut. At høringsmøderne ikke kan gennemføres på en hensigtsmæssig måde, kan skyldes flere ting for eksempel manglende tolke eller lokaler til at afholde møder.

Til nr. 2 (§ 87 c)

Bestemmelsen skal sikre en højere grad af borgerinddragelse i de områder, som særligt berøres af råstofaktiviteterne. Der vil ofte være tale om byer og bygder, som er nærmest beliggende i forhold til aktiviteterne. Der kan også være tale om byer eller bygder, der ikke er de nærmeste, hvis de eksempelvis har nogle faciliteter, som projektselskabet ønsker at benytte i forbindelse med råstofaktiviteterne, og at råstofaktiviteten derfor indvirker på byen eller bygden. Uanset hvor råstofaktiviteten finder sted, skal offentligheden inddrages, og derfor vil Naalakkersuisut kunne træffe afgørelse om, hvor der skal afholdes borgermøder, hvis aktiviteterne geografisk er langt fra byer og bygder.

Til nr. 2 (§ 87 d, stk. 1)

Bestemmelsen skal give borgerne mulighed for at planlægge deltagelse i borgermøderne og tid til at sætte sig ind i det materiale, som skal drøftes på borgermøder. Materialet skal være offentligt tilgængeligt i mindst 8 uger. Høringsmøderne vil blive afholdt i selve høringsperioden, således at borgerne stadig har mulighed for at indsende høringssvar.

Til nr. 2 (§ 87 d, stk. 2)

For at sikre at så mange borgere som muligt får besked om, at der afholdes borgermøder, er der i bestemmelsen fastsat krav om, hvordan annonceringen af høringsmøderne skal ske. Det vil være en konkret vurdering, hvilke andre medier der er relevante, og dette vil afhænge af, hvor borgermøderne afholdes.

Til nr. 2 (§ 87 d, stk. 3)

Bestemmelsen skal gøre det muligt for borgere, der ikke havde mulighed for at deltage i møderne, at gøre sig bekendt med indholdet af møderne.

Til nr. 2 (§ 87 d, stk. 4)

Bestemmelsen giver interessenter og NGO'er taletid på høringsmøderne, således at de kan give udtryk for deres holdninger.

Til nr. 2 (§ 87 d, stk. 5)

Udpegelsen af en person til at lede høringsmøderne er indsat for at imødekomme ønsket om åbenhed og transparens ved gennemførelsen af høringsmøderne.

Til nr. 3 (§ 95 a, stk. 1)

Fonden har til formål at sikre, at lokalsamfund og borgere, som bliver berørt af et konkret råstofprojekt, kan ansøge om midler til gennemførelsen af undersøgelser eller til at indhente uvildig information om uafklarede problemstillinger eller bekymringer. Fondens midler kan ligeledes anvendes til formål, der skal sikre, at lokalsamfund og borgere, som bliver berørt af et konkret råstofprojekt, kan indhente uvildig rådgivning. Ligeledes kan relevante registrerede grønlandske organisationer søge om midler til gennemførelse af undersøgelser eller indhentning af uvildig information til et konkret råstofprojekt. Rapporter og anden indsamlet information kan indgå i udviklingen af råstofprojektet og i det samlede materiale, som lægges op til Naalakkersuisut før beslutningen tages.

Til nr. 3 (§ 95 a, stk. 2)

Der kan ansøges om midlerne i fonden tidligt i idefasen, idet ønsket er at dens midler skal anvendes til, at berørte borgere og relevante organisationer med videre kan skaffe sig viden og information til at kunne bidrage konstruktivt til udviklingen af råstofprojektet.

Til nr. 3 (§ 95 a, stk. 3)

Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om, hvor mange midler fonden skal indeholde, krav til ansøgningen, hvem der kan ansøge, hvordan midlerne skal fordeles, samt hvem der skal administrere fonden.

Til § 2

Bestemmelsen vedrører ikrafttrædelsestidspunktet for forslaget.

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. juli 2014.